

GÖTEBORGS 8:E
BAPTISTFÖRSAMLING

SALIGA ÄR DE SOM SÖRJER

Matt 5:4 • Predikan i G8B, 2018-04-29 • Johnny Lithell

INLEDNING

Då har vi kommit till den andra saligprisningen, ”Saliga är de som sörjer, för de ska bli tröstade.” Precis som den första, ”saliga är de som är fattiga i anden”, verkar den här motsägelsefull och märklig. Faktum är att från vilket annat perspektiv som helst, annat än Bibelns perspektiv, verkar det absurt: lycklig är den som sörjer! Är inte sorgen något som vi undviker? Gör vi inte allt vi kan för att slippa möta vår sorg? Vi ägnar så mycket tid och kraft och resurser till att göra livet så bekvämt som möjligt för oss.

Men evangeliet, herren Jesus Kristus säger, ”*saliga* är de som sörjer”, och i Lukasevangeliet säger han ”Ve er som skrattar nu! Ni kommer att sörja och gråta” (Luk 6:25). Vad menar han med det? Det verkar som att vägen till paradiset går genom tårarnas dal. Låter det inte konstigt? Till och med i våra kyrkor låter det konstigt. Är det inte meningen att vi ska vara glada och skratta och kramas och vara som en enda stor, lycklig familj?

Nej, det är det inte. Men det betyder inte att man inte får skratta. Och det betyder inte att man måste gå runt och vara tungsint. Jesus talar om något som ligger mycket djupare, både glädjen och sorgen.

Så vad betyder det då? Ja, här får du tre punkter. Först vill jag säga något om vad det *inte* betyder, det vill säga vad Jesus *inte* menar när han säger att vi ska sörja. Sedan, i andra punkten, mer konstruktivt om *vad* det är vi ska sörja. Och sedan i tredje punkten vilken *verkan* det får.

I. VAD DET INTE BETYDER

Så för det första – vad Jesus *inte* menar när han säger ”saliga de som sörjer”. Det finns ju en massa sorg som inte alls är det som Jesus talar om här i saligprisningarna. Jag vill ge fyra exempel ur Bibeln.

1. Självupptagen sorg

För det första har vi en *självupptagen* sorg. Det är den sortens sorg som vi ser hos Judas. Om honom står det så här,

Matteusevangeliet 27:3-5 (SFB-98)

³Men då Judas, som hade förrått Jesus, såg att Jesus var dömd, ångrade han sig och lämnade tillbaka de trettio silvermynten till översteprästerna och de äldste ⁴och sade: ”Jag har syndat och förrått oskyldigt blod.” De svarade: ”Vad rör det oss? Du vill se det så.” ⁵Då

kastade han silvermynten i templet och gav sig av. Sedan gick han och hängde sig.

Han såg sin synd och ångrade sig, han bekände sin synd och han lämnade tillbaka vad han hade fått. Det är mer än många andra gör. Han bekände sin synd. Han ursäktade den inte eller försökte skuldbelägga andra. Det är mer hederligt än de flesta.

Vad var det för fel på den här sorgen? Den var förtvivlad. Den kunde inte föreställa sig att det fanns någon räddning utifrån. Den var helt upptagen av sig själv. Allt handlade fortfarande om honom.

2. Hycklande sorg

För det andra finns det en *hycklande* sorg. Hjärtat är bedrägligare än allt annat (Jer 17:9). Det kan förråda både genom en tår och genom en kyss. Kung Saul klarade inte av att följa Guds instruktioner och avstå ett stort segerbyte som innebar både rikedom och prestige. Så Gud förkastade Saul som kung. Och Saul verkade vara ledsen för vad han hade gjort, men i samma andetag skyller han ifrån sig, och strax efteråt ber han att Samuel ska hedra honom inför folkets äldste.

Den sorg Jesus talar om är en sorg som leder till ödmjukhet. Saul vet vilka ord han ska säga för att det ska låta bra, men det är uppenbart att det inte är en sorg som kommer ur hjärtat. Han vill bara att allt ska vara bra igen.

3. Forcerad sorg

Den tredje sortens falska sorg är den *forcerade* sorgen. Så var det med Kain som på grund av sin avundsjuka överföll och dödade sin bror. Och när han förstod att Gud visste om det och att han fått Guds förbannelse över sitt huvud utropade han: ”mitt brott är för stort för att förlåtas!” Han sörjde straffet mer än han sörjde brottet. Att sörja därför att man fruktar helvetet är samma sak som att en tjuv sörjer över att kastas i fängelse. Det är säkert en innerlig sorg på många sätt, men det är en forcerad och missriktad sorg.

4. Ytlig sorg

Den fjärde sortens falsk sorg är den *ytliga* sorgen – den sorg som bara sitter på utsidan, som egentligen inte är någon sorg utan mest skådespeleri. Jesus talar om hycklarna som vanställer sina ansikten för att folk ska tycka att de ser fromma ut och beundra dem ännu mer. Det rinner tårar ur deras ögon, men deras hjärta är lika hårt som tidigare.

Sammanfattning

Så vi har den självupptagna sorgen, som kan vara mycket kraftfull, men som aldrig lyckas se bortom sig själv. Den har inte sorgens renande verkan, den gör människan bara mer inkrökt i sig själv.

Och vi har den hycklande sorgen som bara vill att allt ska vara bra igen. Den leder inte till förkrosselse eller ödmjukhet, den vill bara vidare.

Sedan den forcerade sorgen som är mer upptagen av straffet eller vad den orsakat än själva brottet.

Och sist den ytliga sorgen, där man tar till tårarna på ett manipulativt sätt, för att locka fram välvilja, sympati och kanske också beundran från omgivningen.

Här har vi några exempel på vad Jesus *inte* menar när han säger ”saliga är de som sörjer”. Låt oss då gå vidare och se mer direkt på vad han faktiskt menar.

II. VAD VI SKA SÖRJA: SYND

Inledningsvis kan vi se att den är *fri* – den väller fram som vatten ur en källa, snarare än att den slås fram som en gnista ur en flintasten. Vi läser i Luk 7 om synderskan, som ibland antas vara Maria från Magdala, som kommer in i rummet och ställer sig vid Jesu fötter och gråter och tvättar hans fötter med sina tårar och torkar dem med sitt hår. Hon gör det inte för att hon måste, eller för att väcka människors respekt, eller för att hon är rädd för vad som ska hända om hon inte gör det. Hon gör det som ett uttryck, ett gensvar på någonting monumentalt som hänt i hennes inre.

Hon kallades för en synderska. Och det säger oss något viktigt. Den sorg som Jesus talar om, som evangeliet talar om, är en andlig sorg. Det är när vi sörjer över synden mer än något annat lidande som synden orsakar.

Farao hade ett hårt hjärta och gång på gång sa han att Gud skulle ta bort plågan, men han funderade inte ett ögonblick på sitt eget hjärta.

Kung David säger i den 51:a psalmen att hans synd alltid är inför honom. Gud hade sagt att svärdet skulle gå genom Davids familj på grund av Davids synd, men David säger aldrig att Guds svärd alltid är inför honom. Det är hans synd, att han dödat Uria och förgripit sig på Batseba, som alltid är inför honom. Han sörjde sitt brott mer än han sörjde straffet som väntade.

Detsamma gäller den förlorade sonen som vände tillbaka. Han sa ”Far, jag har syndat mot himlen och mot dig” (Luk 15:18, 21). Han sa inte ”jag svälte nästan till döds bland grisarna”. Nej, han hade syndat mot sin far. Det är rätt insikt.

Nu tänkte jag göra något som jag aldrig har gjort förut. Jag har predikat regelbundet i gott och väl 15 år och jag har blivit kallad en hel del fula saker för att folk som har lyssnat på mig har tagit anstöt för att de tycker att jag pratar för mycket om synd. Men nu tänkte jag ägna en predikpunkt åt att försöka visa syndens allvar – jag tänkte gå in en stund i ”puritan-mode” och försöka visa vad synden gör med oss och varför vi måste fly från den och kämpa mot den och sörja den.

Vad är synd?

Till att börja med kan vi fråga vad synd är för något? Jag skulle tro att den allra mest bibliska beskrivningen är att synd är en lagöverträdelse. Ett lagbrott. Första Johannesbrevet 3:4 säger,

¹ Johannesbrevet 3:4 (SFB-98)

⁴Var och en som gör synd bryter mot lagen, ty synd är brott mot lagen.

Det är värt att hålla i åtanke att lagen inte bara förbjuder oss att göra det onda, i tanke, ord eller handling, utan den påbjuder oss också att göra det goda. Så att göra det onda som lagen förbjuder är synd och att inte göra det goda som lagen påbjuder också är synd.

Vad gör synden då? Vad får den för verkan i våra liv?

Sätter oss i opposition till Gud

För det första sätter den oss i opposition till Gud. Paulus kallar syndare för *Guds fiender* (Rom 5:8, 10; Kol 1:21) och han säger att ”köttets sinne är fiendskap mot Gud” (Rom 8:7). Och därför beskrivs syndare i Bibeln i olika termer av fiendskap. 3 Mos 26:21 säger att vi ”vandrar emot” Gud, Jesaja 1:2 talar om ”uppror” mot Gud, Mika 2:8 kallar det för att resa sig upp som en fiende, Jesaja 45:9 talar om att ”tvista med sin skapare”, 4 Mos 11:20 talar om att ”förkasta” Gud.

Bibeln talar också om att synden gör människor till *Gudshatare* (Rom 1:30) och att de *står emot* Gud (Apg 7:51) och att de *strider* mot Gud (Apg 5:39).

Så när synden får regera i våra liv finns ingen vänskap med Gud. Vi är hans fiender och strider mot honom.

Allt detta separerar oss från Guds närhet. När människan skapades i paradiset åtnjöt hon en naturlig och innerlig gemenskap med Gud själv. Men efter att hon föll i synd sändes hon bort från hans närhet. Och vi kunde inte längre se honom – privilegiet att få skåda Gud såsom vi en gång hade gjort var nu en omöjlighet för oss.

Vi separerades också från *Guds liv*, det vill säga från hans helighet och fullkomlighet. Paulus säger i Ef 4:18,

Efesierbrevet 4:18 (SFB-98)

¹⁸ De är främmande för livet i Gud därför att de är okunniga och i sina hjärtan hårda som sten.

Sätter oss i opposition till andra människor

Men synden sätter oss också i opposition till andra människor. Den motarbetar vårt högsta goda och förstör våra liv på olika sätt. Vi är skapade till gemenskap med Gud, vilket är vår högsta glädje. Men synden separerar oss alltså från Gud och förgiftar också våra relationer till varandra.

Degraderar oss

Vi skapades i rättfärdighet och helighet, men synden har gjort att vi förlorat härligheten från Gud och fallit från vår höga kallelse. Synden har gjort vårt hjärta obotligt sjukt, bedrägligare än allt annat, säger Jeremia 17:9. Den degraderar oss och gör oss obstinata och motsträviga – Jesus säger i Joh 5:40 till fariséerna att de inte *vill* komma till honom för att få liv. Eller som folket säger till Jeremia för att rättfärdiga sin avgudadyrkan:

Jeremia 44:16-17 (SFB-98)

¹⁶”Vi vill inte höra på dig när det gäller det som du har talat till oss i Herrens namn, ¹⁷utan vi kommer att göra allt vad vår mun har lovat, att tända rökelse åt himlens drottning och utgjuta drickoffer åt henne, så som vi och våra fäder, våra kungar och furstar gjorde i Juda städer och på Jerusalems gator. Då hade vi tillräckligt med bröd och det gick bra för oss, och vi såg inte till någon olycka.

”Vi vill inte höra på dig när det gäller det som du talat till oss i Herrens namn.” De har blivit som djur, helt upptagna av vad deras lustar för tillfället driver dem att göra. Allt handlar om behov som måste uppfyllas, till varje pris.

Fördunklar vår förståelse

Det leder oss vidare. Synden fördunklar vår förståelse. Gud säger, i Jer 4:22,

Jeremia 4:22 (SFB-98)

²²Mitt folk är dåraktigt,
mig känner de inte.

De är oförnuftiga barn och förstår ingenting.

De är visa när det gäller att göra ont,
men de förstår inte att göra gott.

Romarbrevet 3:11 (SFB-98)

¹¹ingen förständig finns,
ingen finns som söker Gud.

Johannesevangeliet 3:19 (SFB-98)

¹⁹Och detta är domen: ljuset kom till världen och människorna älskade
mörkret och inte ljuset, eftersom deras gärningar var onda.

Matteusevangeliet 6:23 (SFB-98)

²³Men är ditt öga sjukt, ligger hela din kropp i mörker. Om nu ljuset i
dig är mörker, hur djupt är då inte mörkret!

Medan vi är syndare lever vi i mörkret, det är hur tydligt som helst utifrån Bibelns texter. När vi föds på nytt kallas vi ut ur mörkret in i hans underbara ljus. Jesus kom för att ge ljus till de som sitter i mörker (Luk 1:79). Ingen annan kan öppna ögonen på de som är födda blinda (Joh 9). Utan honom är vi och förblir för evigt blinda.

Vår blindhet och vårt fördunklade förstånd leder oss in i avguderier, det vill säga att vi tillber och dyrkar falska gudar, och det leder oss in i vidskepelse, som innebär att vi tillber den sanne Guden på falska sätt.

Sätter oss i opposition mot det högsta goda i det kommande livet

Men synden sätter oss inte bara i opposition mot Gud och människor här och nu, den sätter oss också i opposition mot det högsta goda vi kan se fram emot i det kommande livet. Vi kommer alla att dö. Och vi kommer alla att uppstå. Men syndens verkningar är för evigt. För den som lever i Kristi rättfärdighet finns en uppståndelse till liv, men den som dör i synd kommer att uppstå till en andra död, en långt värre död.

Gud dömer människan efter hennes synd. Han är den fullkomligt rättvise domaren och han tar inte parti eller ger några fördelar. Han tittar på den synd som föreligger och ger en dom som är rätt. Syndens lön är döden. Det är något vi drar över oss själva. Vi är vårt eget fördärv (Hos 13:9)

Tar bort det goda vi har

Vad innebär då domen? Gud kommer att säga: ”gå bort från mig” (Matt 25:41). Domen innebär att vi dels tas ifrån det goda vi har och dels blir givna det straff vi har förtjänat.

Allt vad de har samlat på sig i den här världen: alla bekvämligheter, deras hus, deras sängar och soffor och TV-skärmar, deras mobiltelefoner, bilar och skor. Allt ska tas ifrån dem.

Det är visserligen också sant om de heliga. Men de kommer att tas till en bättre plats, där allt är alltigenom gott. Därför blir det lätt att lämna ifrån sig de saker man håller kär i denna värld.

De som får höra Guds dom att gå bort från honom måste också skiljas från all sin inre glädje och frid, eftersom det inte finns någon frid för de ogudaktiga (Jes 48:22). De kommer att

föras till en evig tillvaro av ofärd och mörker, där man gråter och gnisslar tänder. På grund av sin synd.

Helvetets plågor

Synden leder till fördömelse. Till helvetet. Det går inte att beskriva vad helvetet eftersom Bibeln inte ger en systematisk bild. Men vi kan veta att det överträffar alla lidanden vi fått uppleva i det här livet, eftersom det i det här livet alltid finns någon form av hopp. Det finns alltid en strimma av ljus. Helvetet erbjuder inget sådant. Det erbjuder ingen vila, ingen ro. Ingen lättnad.

Jesus ger som jämförelse att det är värt att riva ut sitt högra öga eller att skära av sig sin högra hand om det räddar dig från helvetet. Det är i alla avseenden motsatsen till det paradiset som väntar alla som tror.

Helvetet beskrivs i 2 Sam 22:5 som en plats av sorg, ångest och förskräckelse, i motsats till himlens glädje. Det är en plats av sönderfall. I Luk 16:24 omtalas det som en plats av plåga i eld.

Helvetet kallas för ett fängelse (Matt 5:25; 1 Petr 3:19). Det kallas för "avgrunden" (Upp 9:11). Det kallas för den brinnande ugnen, där man ska gråta och skära tänder (Matt 13:41). Det kallas för en sjö som brinner av eld och svavel (Upp 21:8). Det kallas för "mörkret utanför" (Matt 22:13). Det betyder att det inte finns någon tröst, ingen läkande gemenskap. Det kallas för "mörker och kedjor" (2 Petr 2:4) och för "det svarta mörkret som är förvarat för evigt" (Jud 6, 13).

Det värsta av allt ont

Vänner, allt detta är på grund av synd. Synden är det värsta av allt ont. Ingen ondska är så anstötlig för Gud eller så destruktiv för människan som synden. Synden är värre än något lidande, den är värre än döden. Vi är ofta beredda att ropa till Gud att befria oss från lidandet eller döden eller helvetet, men inget detta är så allvarligt som synden.

Låt oss därför fly bort från synden. Låt oss kämpa mot synden. Och låt oss sörja över synden. Låt oss inte förminska den och sopa den under mattan, utan låt oss ta tag i den. Ta fram den i ljuset och ta död på den. Det är i mörkret den trivs där den kan göra sitt destruktiva arbete och steg för steg leda oss in i fördömelse.

Salig är den som sörjer, för den ska bli tröstad.

III. VILKEN VERKAN DET FÅR

Vi går in i den tredje punkten och tittar på vilken verkan det får. Det är här det blir så motsägelsefullt. Den som sörjer är den som är lycklig. Livets stora lycka finns bortom tårarna.

När vi sörjer över vår synd leder det oss till omvändelse. Att se sin egen synd på det här sättet är ett verk av den Helige Ande. Anden visar oss vårt hopplösa tillstånd och det får oss att hoppas och ropa efter en frälsare. Vi behöver hjälp. Ingen kan någonsin förstå eller lära känna frälsaren innan vi har kunnat ropa med Paulus,

Romarbrevet 7:24 (SFB-98)

²⁴Jag arma människa! Vem skall befria mig från denna dödens kropp?

Det är när vi har kommit till slutet av oss själva som vi kan förstå evangeliet. Det är då vi kan förstå vem Kristus är. Den som ropar med Paulus efter frälsaren ska bli tröstad. Den personen ska också få ropa med Paulus,

Romarbrevet 7:25 (B2000)

²⁵Men jag tackar Gud, genom Jesus Kristus, vår herre! Lämnad åt mig själv tjänar jag alltså med mitt förnuft Guds lag och med min köttsliga natur syndens lag.

Och vidare,

Romarbrevet 8:1 (SFB-98)

¹Så finns nu ingen fördömelse för dem som är i Kristus Jesus.

Genom Anden får vi se hur Jesus Kristus är vår fullkomliga befriare. Han dog för mina synder – allt jag någonsin begått tog han på sig – och jag kan få se i glädje hur Guds välbehag nu också kan vila över mig. Inte för något jag har förtjänat, utan allt på grund av vad Kristus har gjort. Jag kan se hur allt jag har, har jag fått som en gåva av honom. Hur den väg som tidigare präglades av synd och ledde mot fördömelse nu präglas av omvändelse och förlåtelse och leder mot härlighet. Jag sörjer fortfarande att jag gång efter gång kommer till korta och fortsätter bryta mot Guds lag. Men jag blir tröstad i att han har burit allt och att jag dag efter dag får vända tillbaka till honom.

AVSLUTNING

Det här är saligprisningarnas inledande budskap. Det är så här Jesus inleder sin första predikan. Det börjar med att vara fattig i anden. Att jag kommer med tomma händer och erkänner att jag inte har något att berömma mig av. Det fortsätter med att jag i ödmjukhet faller ner inför Guds härlighet och helighet och sörjer över mitt tillstånd – att jag ständigt misslyckas och sysselsätter mig med saker som är vidriga. Jag ropar efter hjälp. Jag hungrar och törstar och längtar efter rättfärdighet; efter den rättfärdighet jag förstår att jag behöver men aldrig kan vinna i mig själv. Och han svarar. Han tröstar mig, han mättar mig och visar barmhärtighet mot mig. Och han gör mig till medborgare i sitt eviga rike.

Må detta vara en verklighet i allas våra liv. Må det vara en verklighet som präglar vår församling.